СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 293. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 17-го грудня 1940. No. 293. Jersey City, N. J., Tuesday, December 17, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРИСПІШЕННЯ ЗБРОЄННЯ

ВАШИНГТОН. — В офіційних колах є таке переконання, що президент, як лиш приїде до столиці, зараз візьметься за міри, якими можна булоб приспішити кампанію національного зброєння. Правдоподібно, що президент офіційно запровадить повний надзвичайний стан. Бо дотепер маємо лиш частинний надзвичайний стан. Цього сподіються в офіційних колах на основі недавних заяв з боку ріжних секретарів, як Стимсона і Петерсона, а також членів дорадчого комітету в справах зброєння, Кнудсена і Нелсона. Всі вони говорили, що справа зброєння не поступає вдоволяюче і треба цілою парою приспішити його.

ЗА ПОВНУ НАЦІОНАЛЬНУ МОБІЛІЗАЦІЮ.

ПРИНСТОН (Ню Джерзі). — Трийцять чотири професори і виховники вислали неморандум до президента Рузвелта, щоб той в обличчі нинішньої міжнародньої небезпеки почав мобілізацію всіх національних ресурсів, не лиш вояків, але також праці, капіталів, науки. Бо небезпека така велика, що не можна зо справою повного національного зброєння далі зволікати. Коли Німеччину побіють, причини до такої мобілізації зникнуть. Колиж Німеччина виграє, тоді Америка змушена буде вповні змобілізуватись і цей стан мобілізації тоді буде сталий, говорять підписані професори.

ВІДКРИЛИ НОВИЙ СОБВЕЙ.

НЮ ЙОРК. — Минулої неділі офіційно відкрито для загального руху нову підземну залізницю на Шестій евни в Ню Йорку. Ця залізниця належить до системи „Індепендент". Вже в першім дни така маса людей переїхала цею залізницею, що перевищила всі сподівання. Уладження залізниці вповні модерне і вибагливе.

ЗГИНУВ НА ОЧАХ ЖІНКИ.

НЮ РОШЕЛ (Ню Йорк). — Військовий пільот, четар Тейлор, піднісся разом з машиністом у морським літаку понад залив Лонг Айленд і там щось сталось моторови та він рунув разом з літаком у воду. Тейлор згинув на місци, а майже певним є, що згинув також машиніст Сіклярі, якого тіла дотепер не знайдено. Тій катастрофі придивлялась з берега жінка Тейлора.

ВІЛКІ ВИГОЛОСИВ ПРОМОВУ.

НЮ ЙОРК. — Вендел Вилкі, побитий републиканський кандидат, виголосив до політичних молодечих клюбів, що носили передтим його назвище промову і в тій промові сказав, що хоч бажає, щоб ті молодечі клюби далі існували, але не хоче, щоб вони носили його назвище. Бо в той спосіб буде виглядати, начеб ці клюби було його особистою організацією. Вилкі сказав, що цілком не цікавиться особистими справами звязаними з політикою, тільки цікавиться, щоб ті засади в які він сам вірить, та в які вірять згадані клюби, не були потоптані, а щоб вийшли переможними.

ОХОРОНА ПРОТИ ТРІЙЛИВИХ ҐАЗІВ.

ВАШИНГТОН. — Представник американської армії заявив, що американська армія має великий склад газових фахівців, а також має засоби як хоронитись перед ґазами. Але вона не вправляє війська, як нападати при помочи ґазів, бо ґази дотепер в міжнародних договарах є викреслені з засобів війни. Колиб, одначе, якийсь ворог хотів атакувати при помочи ґазів, американська армія буде готова.

ХОТІЛИ ЗЛІНЧУВАТИ НЕГРА.

ДЖОРДЖТАВН (Савт Каролайна). — В поспіху зорганізований відділ домашньої міліції виставив на місцевій повітовій тюрмі машиновий кріс, щоб у той спосіб охоронити тюрму від товпи, яка хотіла вдертись до середини і злінчувати одного негра. Цього негра замкнено до тюрми за те, що він знасилував одну білу жінку. Міліція вдалось відвернути напад товпи, зложений з 300 розюшених чоловіків.

ТРАГІЧНИЙ КІНЕЦЬ ЗЛОДІЯ.

НЮ ЙОРК. — Педро Запата захотів розбагатіти, але не в границях приписаних законів. Він вдерся до одного дому, та почав ладувати свої кишені вартісними речами. Та в цю хвилю ввійшла до хати власниця, пані Френк. Запата хотів втекти тим самим вікном, яким вліз. Але в поспіху помилився і замісць вскочити в те вікно, з якого вели вниз противогневі сходи, скочив в інше, що вело просто на вулицю. Внаслідок того впав з третього поверху на хідник і смертельно потовкся. Його забрали до шпиталя.

ВІДІЗД ВИНДЗОРІВ ДО ДОМУ.

МАЯМІ. — Князь і княгиня Виндзори відіхали назад на Багамські острови. Княгиня вже майже зовсім виздоровіла з зубної операції. У звязку з відвідинами князя Виндзора президента Рузвелта дехто говорить, що вони оба говорили про можливість конвоювання англійських торговельних кораблів американськими военними кораблями.

РУЗВЕЛТ ПРО НАПРУЖЕННЯ НА СВІТІ

Президент Рузвелт, повертаючи зо своєї морської подорожи, вступив на пару днів до Ворм Спрінгс, Джорджія, куди він все заїзджає в ціли скріплення свого здоровля. В Ворм Спрінгс є санаторія для хорих, дітknених недугою дітячого паралїжу. Прощаючись з пацієнтами цеї санаторії Рузвелт сказав, що цілком певно прибуде до них в березні наступного року на два тижні коли до того часу „світ переживе". У звязку з тим „пророцтвом" люди собі нагадують, що в 1939 р. на весну Рузвелт, відїзджаючи з того самого містечка також предсказав, що верне до них в осени того самого року, „коли не будемо мати війни".

Подібне застереження висловив президент Рузвелт перед гуртом місцевих мешканців, також обіцюваа їм приїхати на весну, „коли все буде гаразд". До тамошнього судді Ревела президент сказав, що „старається кріпко вдержати справи". З цих завваг президента всі заключають, що в найближчих місяцях він сподіється у світі важних перемін.

ВІДГОМІН ЗАВВАГ ПРЕЗИДЕНТА

Конгрес, як звичайно, поділений в осуді завваг президента. Деякі конгресмени кажуть, що президент Рузвелт розважно поступає перестерігаючи американців про важні надходячі події та про нову кризу в світі. Інші кажуть, що в той спосіб президент викликає непотрібні страхи в краю. Бо що може статись зо світом? — питають останні. Світ не пропаде, хоч би що в ньому сталось. Також ніщо не станеться з Америкою, коли вона буде держатись осторонь від війни.

ЗАКОН ЛОҐЕНА-ВОЛТЕРА

В конгресі таке переконання, що президент Рузвелт відкине ухвалений сенатом і палатою представників закон Логена-Волтера, на основі якого всі зарядження поодиноких державних агентур дотичні сторони моглиб оспорювати в суді. Прихильники цього закону кажуть, що він буде найкращою запорукою перед державною бюрократією і диктатурою. Представники уряду кажуть, що той закон спиноватиме потягнення уряду, бо кожне потягнення можна буде довший час оспорювати в суді. Лідери конгресу передбачають, що колиб президент не хотів підписати цього закону, то конгрес змушений буде далі радити і не піде на вакації.

БОРОТЬБА МІЖ НАЦІСТАМИ Й КОМУНІСТАМИ В ЧЕХІЇ

Г. Е. Р. Ґедіе, европейський кореспондент „Ню Йорк Таймсу", телефонує до цеї газети з Істанбулу, столиці Туреччини, що з оповідань комуністів, що втікають з Чехії через Туреччину на Схід, виходить, що комуністична партія під приказом Москви веде кампанію проти нацистичного уряду й Ґештапо в Чехії, а нацистичний уряд веде проти комуністів гостру нагінку.

Він говорить далі, що комуністи говорили йому, що втікачі з Карпатської України й російські імігрантські газети дістали недавно тому приказ загострити кампанію проти совєтського уряду. Комуністи згадували якогось Миколу Тилі як керівника антисовєтської пропаганди з рамени німецького міністерства пропаганди.

Комуністичні інформатори говорили далі, що німецька окупаційна влада переарештовує комуністів. Наприклад у Пілзні заарештовано всіх членів Товариства Приятелів Совєтського Союзу.

Ґедіє подає далі, що в Чехії працює „білоруська організація", котра бере гроші від Ґештапо, та „корпус царських юнкрів", котрими керує царський генерал Біскупський.

МАСОВИЙ НІМЕЦЬКИЙ РЕЙД НА „МІСТО В ПІВНІЧНІЙ АНҐЛІЇ"

ЛОНДОН. — Внаслідок мраки, що залягла над північною Францією й південною Англією, німецькі рейдери лишили в спокою Лондон. Зате вони зробили масовий напад на „одно місто в північній Англії".

Німецький комунікат каже, що німецька артилерія не допускає англійців до рейдів на Німеччину.

АНҐЛІЙСЬКІ РОБІТНИКИ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНОГО ВМІШУВАННЯ

ЛОНДОН. — Ернест Бевин, міністер праці в кабінеті Черчила, виголосив на конгресі британійських робітничих юній у Глазгові промову, в котрій виступав проти заходів совєтського уряду й комуністів вмішуватися в британійські справи.

Кількох приявних на зборах комуністів, що пробували перерівати бесідникові, виведено зо салі.

На інших зборах у тому самому місті Бевин закидав комуністам, що вони ведуть кампанію за те, щоби Англія зробила угоду з Німеччиною на умовинах, приємливих для Гітлера.

СПРОБА ЗОРҐАНІЗУВАТИ ФОРДА

ВАШИНГТОН. — Новий голова К. П. О., Филип Морей, заявив, що його організація попробує щераз організувати компанію Форда в свою юнію. Форд заявив, що буде далі проти того боротись.

ДИВАЦТВА БОМБАРДУВАННЯ. — Дивачні річи трапляються, як падуть бомби. На світлинні дім у Лондоні, котрий бомба розбила зовсім, полишаючи лишень мешкання в піддашу, сперте на сусідні доми.

ПОВАЖНА УРЯДОВА КРІЗА В ФРАНЦІЇ

ЛЯВАЛЬ ЗЛОЖЕНИЙ З УРЯДУ Й АРЕШТОВАНИЙ.

ВІШ (Франція). — Маршал Петен, начальник французького уряду, заявив у короткій радійовій промові в суботу вечором, що Пієр Ляваль, віцепремієр, уже не має ніякого урядового становища.

Зараз потім розійшлися вістки, що Ляваль є під домашнім арештом у власному мешканні під Віші. Його наслідником став відомий французький політик Пієр-Етієн Флянден. Рівночасно паризька газета „Матен" помістила „сензаційні ревеляції" Фляндена, в котрих автор обвинувачує ріжних французьких політиків за злочинне занедбання народніх інтересів та заповідає, що він виступить свідком на процесі проти Блюма, Деляліє, генерала Ґамелена і інших, коли вони станути перед найвищим французьким трибуналом.

У неділю швайцарські газети донесли подробиці афери Ляваля. З тих донесень виходило би, що Ляваль длянував державний замах. Мав він намір заарештувати маршала Петена й проголосити диктатуру. Заговір розкрив Перутон, міністер внутрішних справ, коли він зажадав від Ляваля на засіданні кабінету міністрів спеціяльних запевнень безпеченства для маршала Петена. Підчас горячої дебати, що з того вивязалася, Ляваль загрозив Петенові тілесною зневагою. Його зараз арештовано й відставлено до вязниці.

ФРАНЦІЯ ПОКЛИКАЄ ДО ЖИТТЯ „ДОРАДНІ НАЦІОНАЛЬНІ ЗБОРИ".

ВІШІ. — Французький кабінет проголосив свій намір створити „дорадні національні збори".

Це вказує, що Франція вертається принаймні почасти до репрезентаційної форми правління, котру вона покинула останнього липня, коли після постановили покінчити з французьким парляментаризмом.

Уступлення Ляваля може поправити відносини між Францією й Америкою.

ПЕРЕНЕСЕННЯ МОЩІВ НАПОЛЄОНОВОГО СИНА ДО ФРАНЦІЇ.

БЕРН (Швайцарія). — Арештування Ляваля наступило саме в хвилі, коли він збирався виїхати до Парижа, щоби взяти участь як представник уряду в Віші в зложенні в палаті Інвалідів мощів князя Райхштадту, сина французького цісаря Наполеона Першого й австрійської архикняжни, котрі за дозволом німецького уряду забрано з церкви оо. Капуцинів у Відні й перевезено до Франції.

НОВІ ЧУТКИ ПРО НЕПОРОЗУМІННЯ ПЕТЕНА З ГІТЛЕРОМ.

БЕРН. — Швайцарські газети доносять, що німецький уряд зажадав від французького уряду в Віші дозволу на переїзд німецьких військ через неокуповану частину Франції для пересилки цих військ на допомогу італійським військам у Лібії. Маршал Петен відмовив німецькому домаганні.

Кажуть, що німецьке домагання предложив на засіданні кабінету віцепремієр Ляваль. Він теж оборонив його.

НІМЦІ РОЗБИЛИ ТОРПЕДОЮ БРИТІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

ЛОНДОН. — Коло 410 миль від побережжа Ірляндії німецькою торпедою розбито британійський пасажирський корабель „Вестерн Принс".

Корабель мав 10,926 тон мистцю. Він їхав з Канади до Англії й мав на собі 68 пасажирів і вартісний ладунок літаків.

Між пасажирами був С. Д. Гов, канадійський міністер амуниції. Доля його покищо невідома.

ГРЕКИ ДАЛІ ДОНОСЯТЬ ПРО УСПІХИ.

АТЕНИ: — Грецький урядовий комунікат у суботу говорив про дальші успіхи грецької армії в війні проти італійців і заповідав близьке заняття важних італійських баз в Хімара й Телепані.

У неділю уряд подав комунікат про дальші успіхи в тій частині Альбанії, що сусідує з Югославією.

ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА В ЛІБІЇ.

ЛОНДОН. — Урядовий комунікат говорить про поважні успіхи британійських військ у боротьбі проти італійських військ в Африці. З комунікату виходить, що британійські війська вже перейшли границю італійської кольонії Лібії.

Британійці кажуть, що вони зострілили 24 італійські літаки й втратили 3. Італійський комунікат каже, що італійці зострілили 23 британійські й втратили 6.

Італійський комунікат доносить теж, що італійська субмарина затопила один англійський военний корабель типу кружляків. Англійський комунікат каже, що британійські военні кораблі затопили італійський підводний човен.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПЕРЕД ВАЖНИМ РІШЕННЯМ

Лорд Лотіен, бритійський амбасадор, що щойно помер у Вашинґтоні, зробив велику прислугу своїм останнім, так сказатиб, передсмертним зясуванням положення Великої Британії. Він цілком реально змалював теперішні воєнні обставини, як і представив те, що може наступити. І звязав це досить тісно з інтересами Злучених Держав, значить, що підійшов до справи відношення Злучених Держав до Великої Британії не тільки зо сентиментальних чи ідеольогічних зглядів, але також зо зовсім практичного боку, себто з боку інтересу Злучених Держав. Ось і тому тепер над тим там широко дебатують.

Очевидно, що на всі ті речі ріжні люди ріжно глядять. Колиб ті справи брати з сентиментального боку, то не булоб щодо цього великих ріжниць. Інша справа, коли іде про розуміння тих небезпек, що грозять Злученим Державам, колиб так виграла Німеччина, зглядно, колиб програла Велика Британія. Є ще теж ріжниці й щодо того, як велику дати Британії допомогу. І хоч більшість погоджується з тим, щоб дати найбільшу допомогу, то проте є ріжниця в поглядах щодо того, скільки дати, себто чи давати навіть зо хвилевою шкодою для власної оборони. Далі заходить питання, чи давати на кредит, а як на кредит, то на як великий. А як не на кредит, то чи не в заміну за бритійські посілости, що є в недалекому сусідстві Злучених Держав.

Ось це є ті питання, які будуть мусіти бути вирішені вже в короткому часі. Вони певно будуть предметом нарад нового конгресу, що скаже про це рішальне слово. Та заки будуть остаточно вирішенні, осьтї всі важні справи, таки треба буде Великій Британії вияснити точніше й виразніше воєнні цілі. Таке домагання вже чути з ріжних американських боків. Особливо з тих, що постійно атакували Верзайський договір, яким закінчено минулу світову війну і які завжди заповідали, що з такого договору може вийти тільки нова катастрофа. Колиж тепер та катастрофа наступила, то не диво, що ті кола, що ту катастрофу заповідали, хочуть тепер певности, щоб і теперішня війна не закінчилась в подібний спосіб. Особливо, коли до неї має приступати Америка, хоч би тільки зо своєю матеріяльною допомогою. Тому можна надіятись, що якщо Велика Британія не виступить з ширшою мировою плятформою, себто з точнішим виявленням своїх воєнних цілей, то готова протягнутись теж і справа повної їй допомоги. Кажемо виразно „повної", бо Злучені Держави вже їй помагають і будуть цілком певно далі помагати. Та тут іде вже про таку широку матеріяльну допомогу, що рівняється майже цілковитій участи Злучених Держав у війні. Тому нема дива, що американський загал, коли вже має давати таку допомогу, рад би знати, а властиво рад би мати певність, що та допомога вийде світови на добре. Не тільки Великій Британії, але й всім іншим народам.

СУЧАСНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКО-МОСКОВСЬКОЇ БОРОТЬБИ

(Для „Свободи" з Женеви, Швайцарія).

„Ізвестія" з 10. листопаду подали бучні і хвалькуваті, як звичайно описи маніфестацій з нагоди річниці жовтневої революції в столицях ріжних республик, від Мінську до Сталінабаду. Подається й опис київських маніфестацій, в яких мали взяти участь ніби 500,000 працівників, з обовязковою військовою парадою, при участи ніби 400 літаків. Подано навіть і світлини з українських танців на Крещатику, і трьох найвизначніших сатрапів, улюбленця Сталіна, Хрущова, ґенерала Жукова і Коротченка, який зрештою. звався Коротченков, перед тим як його було призначено до проводу „самостійної" УССР. Інші два не уважали навіть потрібним перекручувати свої московські назвиска на український лад. Отже Україною кермує трійця справжніх москвинів. Окрім того на урядовій трибуні знайшлися, їх земляк Серов, і „українці", Корнієць, Бурмистенко, Гречуха та кілька ще менших божків.

Де бувший „харківський уряд"?

Для українсько-московських відносин є дуже характеристичним, що в той час, як серед московської верхівки є ще досить ветеранів жовтневої „революції", серед української нема нікого з тих, що в часі українсько-московської війни знайшлися по московським боці і творили харківський „уряд". **Всі ці Петровські, Скрипники, Любченки, Коцюбинські зникли з поверхні політичного життя, чи й з життя взагалі.** Не тому, що були не досить пильними посіпаками своїх кремлєвських панів, а просто тому, що **були з роду українцями, не могли скинути своєї** української шкури, і самим своїм існуванням нагадували славну боротьбу української визвольної війни, були живими свідками підступної московської демагоґії і цинічного зламання найбільш урочистих політичних приречень, сумними прикладами легковірности чи амбіцій, що попровадили до ганебної національної зради.

Нема ріжниць...

Другим не менш характеристичним для сучасного стану українсько-московських відносин є той факт, що по році окупування західно-українських земель ніодного українця звідти не було покликано до київського уряду, хоч один украінець (проф. Горбачевський) був навіть у віденськім уряді. Факт цей є властиво потішаючим, бо він доводить, що московський уряд памятає ще нещасливий експеримент з доби консуля Лапчинського, який кінчився масакрою родини Крушельницьких і кількох тузинів інших західно-українських інтеліґентів, що мали ще якісь ілюзії відносно можности порозумітися з Москвою. Ніякої ріжниці поміж здобутою двадцять років тому частиною України і здобутою рік тому московський уряд не робить. Недурно в своїй останній промові заявив в своїй старечій глупоті з цинічною наївністю Калінін, що „визволені народи почувають себе так, ніби від самого початку належали до СССР". Про це московський уряд справді належно дбає.

„Нє било, нет і бить нє может".

В національно-культурній і національно-політичній ділянці українсько-московських відносин вступив московський уряд властиво у фазу, яку можна означити як ліквідаційну, і прямує приспішеним кроком до взірців полишених царським московським урядом, які знайшли свій найвищий вислів в історичнім „нє било, нет і бить нє может". В дечім він пішов навіть значно далі. Царський уряд примушував українців перед 1905 р. до московського письма, так званої „гражданки", але не домірковався до того, щоб виправляти мову М. Коцюбинського, чи Грінченка, а хто хоче знати, що зробили з української мови советські „фільольоги", най послухає якусь з советських радіо-висилень, що промовляють в „українській" мові. Коли він не знає московської мови, він взагалі не зрозуміє цих надавань. Теж саме зрештою робиться і з білоруською мовою. Указ Президії Найвищої Ради СССР і ЦК КП про те, що всі українці мають знати московську мову, з належними з цього висновками, є властиво лише питанням часу. Коли ганебної памяти Постишев викидав тисячами українських учителів за націоналізм пять років тому, то недавно було видано наказ спрямувати примусово до шкіл тих, що кінчили педаґогічні інститути в Україні, бо українські педаґоги шукають кождої іншої роботи поза своїм фахом, щоб не бути примусовим знаряддям московщення української молоді.

Боротьба в глибинах українських мас.

Але пійшовши шляхом царського уряду большевицький і осяг небагато більше. Видалити і винищити українську інтелектуальну, навіть і комуністичну, верхівку та здушити всі вияви українського національно-політичного і культурного життя не було дуже тяжким завданням, маючи большевицький апарат примусу, контролі і терору, але винищити основи українського національного руху в селянських та робітничих масах сучасний московський уряд спромігся також мало як і попередній. Сучасна українсько - московська боротьба відбувається в глибинах українських народних мас на полі господарського і суспільно--політичного життя. Переглядаючи советську пресу з кожного дня не тяжко переконатися, що всі зарядження в напрямі збільшення поволення примусу і визиску на цілім просторі СССР, походять майже без вимку з України. Рік европейської війни і окуповання Західної України принес цих зарядженъ, які зазначувалися своєчасно в українській пресі, стільки, як ніодин з попередніх. Прикладами з колхозної праці в Україні доводилося в советській пресі потребу „реформ" примусового стягання засобів поживи та інших виробів сільського господарства, подібними прикладами „недотягнень" в українських копальнях та інших підприємствах доводилося необхідність остільки невільницьких і понежуючих приписів промислової праці в цілім СССР, що робітництво відповіси загальним повстанням, колиб московська маса, безвільна і безсловесна основа московської деспотії, мала хоч крихту відчувати потреби жити вільно.

Визиск, голод, висилення.

Найбільш характеристичним методом сучасної московської політики на Україні є, коли не нищити безпосередньо визиском і голодом українське населення, то принаймні розпорошувати по цілому Союзі українські інтелектуальні сили та висилювати систематично що щонайменше цілу надвишку українського сільського і міського населення, заступаючи його московським. Протягом останніх двох років цілком зруйновано всі хутори на Україні та Білоруси, покликуючись на те, що відокремлених хуторських господарств є перешкодою до „культурного" життя колхозників. Головну частину цих хуторян спрямовано до ближчих більших колхозних осель, але значну частину заслано за Урал. Іншим колхозникам зменшується, або й відбирається цілком їх особисті ґрунти при дворах, при чім їм говориться, що коли хочуть мати великі ґрунти для власного ужитку, то мають мандрувати до Сибіру, до „багато-земельних районів.

Українське робітництво виселюється з України на основі „закона" про „робітничі резерви", який надає дотичному комісаріяту „право" гнати робітників туди, „де вони потрібні для організації соціялістичного господарства". Отже в кожнім разі поза межі України. Скільки москвинів нагнано вже до українського Донбасу, можна бачити перечитавши лише назвиська відзначених „стаханівців".

Щодо українських інтеліґентів, то багато з них не чекають, поки їх буде примусово заслано до якогось підприємства чи установи поза межами України, а рятуються самі, шукаючи роботи поза Україною і ховаючи по можности навіть своє українське походження, що при московським неладі і недбальстві буває часом можливо. Від того звичайно вони гіршими українцями вони не робляться.

Українсько-московська боротьба—вирішальна.

Але таке перемішання українців з іншими поневоленими націями і самими москвинами має дуже небезпечні наслідки для цілого советського і партійного апарату, бо українці розносять по цілому Союзу той захований опір і „шкідництво", проти яких московський уряд бореться даремно на самій Україні. Які наслідки цього перемішання народів має для советського війська, виявилося найбільш яскраво при збройних сутичках з японцями та в часі фінляндських походів, разок московського імперіялізму. Цей стан постійного загострення українсько-московських відносин має тим більше значіння, що українсько-московська боротьба є вирішальною й для цілої боротьби поміж поневоленими націями СССР та Московщиною.

К. Волинський.

Швайцарський вчений каже, що риби не є ані німі, ані глухі. Він говорить також, що в морській глибині видають вони звук, що має певну кількість гармонійности і радости.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ НА ЕМІГРАЦІЇ

Листопадові роковини в Брні.

Як усюди, де живуть українці, так і в Брні українське громадянство уладило перщолистопадові торжества. Дня 2. листопаду вечором була святочна академія, присвячена листопадовому зривові. Салю виповнили вщерть громадяни без ріжниці політичних поглядів чи орієнтацій. Загальна українська ідея обєднала всіх. Між іншими бачили ми також ген. Петрова, який разом зо сином прибув на торжество.

На академію склалися співи місцевого українського хору, що недавно зорганізувався на терені Брна і має гарні співучі сили, та деклямації. Вступне слово виголосив д-р Галіп, який сам був свідком листопадових подій... Вершком академії був добре опрацьований реферат інж. Лобая про переграня влади у Львові і цілому краю. Додатною сторінкою брненської академії було те, що була вона злучена з товариськими сходинами після офіційної частини, що завжди спричинюється до поглиблення взаємин між громадянами та до виміни думок та поглядів, врешті до усунення неоднокго непорозуміння або суперечки, що їх — на щастя — на брненському ґрунті серед нашого громадянства майже нема. В неділю 3. ц. м. відбулося Богослуження в пригарній церковці. Служив о. Ст. Решетило. Ігум. Василіян з Кромерижа виголосив слово на тему: 1) Що це таке держава? 2) Яке завдання кожної держави? 3) На яких основах має спочивати здорова держава? — Слухачі вислухали це слово з помітним зацікавленням. Того самого дня по обіді при збірному памятнику українських вояків зо світової і українсько-польської війни на головному брненському цвинтарі відслужено святочну панахиду при співучасти чи не всього нашого громадянства (долучилися цікаві чехи), Співав згаданий хор. На панахиді виголосив о. ігум. Решетило ще одне слово на тему: Тихі, мовчаливі могили наших героїв взивають нас: 1) до жертвенної любови нашої Батьківщини, 2) до несення помочі семям поляглих. — При цій нагоді слід зазначити, що збірний, гарний памятник поставила на брненському цвинтарі наша еміґрація ще 1923 року і доси вдержує його в порядку та рік річно прикрашує квітами. Спочивають там смертним сном 154 сини України, які життя своє поклали за волю Батьківщини.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(103)

— Хлопці! — гукнув Сокира до тих, що бились поблизу, — ану натисніть та поможіть нам допасти отого турецького дідька!

А „турецький діявол" немов би почув, що мова про нього, й у цю хвилю повернув просто до них. Розуміється, почути він не міг, а повернув тому, що давно вже спостеріг коло тріщі. Сокира - Жбуряй-Хмель те, що вони спостерігли коло нього з його яничарами.

— Ви вже, тату, цим разом не перешкоджайте мені стятися з ним, — промовив Жбуряй. — І ти, брате... дуже прошу тебе... Попращойте з тими, що коло нього...

— Добре, синку, добре, — відповів, посміхаючись, Сокира.

— Гаразд, — муркнув Хмель, прикладаючи разом із ними шаблею дорогу назустріч Ібрагимові - баші.

З його наближенням січа ще стала гарячішою.

— Алла! Алла! — вигукував несамовито Ібрагам і оскаженіло косив ятаганом направо й наліво. Очі його налилися кровю, й він вертів ними, як розлючений бик. Видно було, що був у добре йому відомім ділі й що просто впивався шаблом бою.

— Держись, синку!

— Увага, брате!

Ручі вояки спритним поворотом стягли увагу Ібрагімових поплічників на себе й товаришів, а велет пер просто на Жбуряя. Трохи чи не вперше його ятаган наразився на другий і заскреготав, прибивши турка до памяти. Досвідченою рукою він відразу відчув силу свого ворога, глянув блискавичним поглядом на Жбуряя й аж похитнувся від утіхи, що нарешті наскочив на достойного супротивця. Відбивши мистецьки Жбуряєв удар, подався крок назад і туром рвонувся знов уперед. Заскреготали знов шаблі, бризнули іскрами.

— Хо-хо-хо! — засміявся Павло. — Не гарячись, головозий, а то згориш.

Ібрагим теж блиснув вискалом зубів, щось залопотів посвому: подобалося, мабуть, непереможному турецькому лицареві, що насочив, як то кажуть, на свого. Але, обмінявшись дружніми ухмилками й прогнавши ними ворожу злобу, вони ще з більшим завзяттям кинулися один на одного, та вже не як вороги, а як-два митці своєї страшної вмілости, тільки добрі, твердо загартовані леза їхніх шабель сичали й скреготіли, немов якісь казкові потвори, і в запеклій люті прискали іскрами. Захоплений змаганням турецький ватаг і не помітив, як довкола них під ударами козацьких шабель полягли всі його поплічники, а переможці, з Сокирою й Хмелем на чолі, стояли трохи осторонь. любували на рідке навіть у козацьких пригодах видовище.

— Добре, синку, добре, — тільки повторював про себе старий лицар, а Хмель стояв, узявшись у боки, й з великою насолодою, стежив за змаганням. Страшенний гамір бою, що кипів трохи віддалік, учуваючи звиклими ушими, як конечний супровід до мистецької дії, котру так мистецьки виконували двоє славних лицарів.

І справді було на що глянути, було на що полюбувати знавцям небезпечної вмілости. Здавалося, сама смерть стала осторонь і тішилася незвичайним явищем, вагаючись і не знаючи, на чий бік прихилитися, й опустила на землю своє просте, первісне знаряддя, тую смертельну косу. Блискавиці шаблі спалами блискавиці, вюнами вилися бойці, напружено хапаючи очима кожен найменший рух один одного, підставляючи йому насупроти свій, ще звинніший, і викликаючи тим новий та щодалі все більш розпалюючись. Кожен із них знав, що все вирішить і покладе страшний край двобоєві якийсь один необережний рух у надмірнім розпалі, тому кожен намагався з усієї сили зберегти холодну кров у серці, а ввесь пал його перелити в удари шаблеві. Але — дарма заходів: лицарська вдача, завжди спрагла бою, не могла довго перебувати в стані розважности й розміреності. Удари ставали що-раз сильніші й лютіші, серця бійців тремтіли нетерплячкою, піт заливав заюшені кровю тварі, верталася з шалом бою жадоба так чи інак доконати ворога...

— Лекше, головозий! Лекше! — ще мав у собі стільки розважности, щоб жартувати, Жбуряй, але турок уже не панував над собою. Аби раз уже скінчити з цим, він, вигодивши потрібну мить, дав такий удар, що обидві шаблі, жалібно дзенькнувши, тріснули навпіл. Бойці стали. Жбуряй глянув на тую половину, що лишилася в руці й, голосно засміявшись, відкинув убік: „Атож — засміявся на розлюченого Ібрагима це справило якраз противне враження: він гнівно вдарив своїм уламком об землю, злобно глипнув очима на супротивця, стис кулаки й оскажено кинувся на Жбуряя. Він, бідолашний, не вважаючи на досить довге змагання, не зміг збагнути можливостей ворога й кинувся з кулаками проти власної смерти. Ручим помахом правиці, обурений і ображений таким рухом свого супротивця, Жбуряй із призирством відбив занесеного над ним кулака, а коли турок проте й далі сікався до нього, щоб зчепитися до борні, він сам ухопив його за поперек, підняв над собою й з усієї сили вдарив ним об землю.

— Добре, синку, добре! — промовив Сокира, висмикнув з руки в одного з убитих турків шаблю й подав Жбуряєві: — Ось на, бо робити ще багацько!...

І вони пірнули й знов у вир бою.

Та вістка про лихий кінець ватага бистро розійшлася поміж турками, й це рішило дальший хід бою. Де поділася й відвага тая бісурменська, тая їхня запеклість... Братчики швидко й легко вправилися з ними й закінчили бій повним звитяжством.

— А де Жбуряй? — гукнув після бою при всіх Сагайдачний.

— Я тут, батьку! — відгукнувся той з козацького натовпу й вийшов наперед.

— А ти знову, вражий сину. не втерпів, щоб не затіяти серед бою ґерця з бісурменом? Забув про мій наказ у Кафі?

— Даруйте, батьку гетьмане, — зніяковів від нежданої догани молодий лицар. — Я не забув, то якось воно само так вийшло...

— Та бачив же, бачив, — стримуючи сміх суворістю, — бурчав Сагайдачний. — А тепер скажи, якже й чим подякувати тобі за те, що ти так лепсько послав того шайтана в самісіньке пекло. Страшний був, проклятий, багато шкоди й шелесту накоїв, та й ще накоїв би, колиб не ти. То як же без подяки?

(Дальше буде).

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З ЧУЖОГО КОНЯ Й СЕРЕД ВОДИ ЗЛІЗАЙ

Дивна пригода пісні „Ой, не ходи, Грицю".

Кілька тижнів тому українці, що слухали програми відомого водевільового, потім фільмового, а нині радіового гумориста Едія Кентора, були не мало здивовані, коли відома співачка Дайна Шор заспівала пісню „Yes, My Darling Daughter", як сказано, композицію Джека Лоренса. З заповідження пісні виходило би, що це оригінальна композиція американського композитора, а тимчасом всі українські слухачі без трудности пізнали в ній відому українську пісню „Ой, не ходи, Грицю, на вечерниці".

Не знати, чи українці, котрі чули цю пісню писали що до стації, на котрій цю пісню співано, або до керівника програми або до співачки чи композитора. Справа одначе набрала відразу немало розголосу серед українців в околиці Ню Йорку. Всі говорили про це й дивувалися немало „відвазі" всіх причетних до справи людей.

Чутка про це дійшла до Михайла й Марії Германів, що керують від якогось часу так званою програмою української молоді вспілуці з програмою Сурми, що розсилається зо стації „WBNX" в Ню Йорку кожної суботи між 3:45 до 4. години пополудні. Вони передовсім взялися справу докладно розслідити. Першевсього купили пісню. Показалося, що пісня вийшла накладом музичної накладні Leo Feist, Inc. у Ню Йорку. Під титулом написано, що слова й музику до неї зробив Джек Лоренс. На пісні зазначено, що вона була „копірайтована" з 1939 і в 1940 роках, що накладці застерігають собі всякі права включно до права до публичних вистав для зиску. Сказано далі на 3. сторінці, що всякі аранжменти й примінення цеї композиції без дозволу власника є нарушенням „копірайту". На 5. стороні є ще поміщена „Осторога": „Всяка особа, що свідомо й для зиску копіює вцілости або вчасти слова або музику цеї пісні, наражається на карне доходження згідно зо законом Злучених Держав про копірайт" (Копірайт — це застерігає авторам права власности до їх оригінальних творів).

Коли цю пісню відограно на фортепіяні, показалося, що вступ, або перша третина пісні, є оригінальною дорібкою, а решта це справді відома народня українська пісня „Ой, не ходи, Грицю".

Замісць писати авторові або стації про це відкриття, п-во Германи, керівники радіової програми української молоді" скористали з того, що українська піяністка панна Віра Стеткевич мала виступити в найближчій програмі 30. листопаду з ілюстрацією, як українські народні пісні стали основою для клясичних творів відомих світових музиків інших народів, і постаралися, що вона додала до свого відчиту й ілюстрацій ще згаданий твір Джека Лоренса як примір, як українську народню пісню використовується для творення „популярної" музики („Джезу"). Українські слухачі, що чули продукцію панни Стеткевич дня 30. листопаду, могли на власні вуха переконатися, що „Єс, май дарлинґ дотер", це нота в ноту українська народна пісня.

Цей виступ „програми української молоді" мав відразу небувалий вислід. Ще до 30. листопаду цю пісню грано й співано на якійсь радіовій програмі з нюйорської стації „Доблю-Ей-Ей-Ті". По першій продукції цеї пісні стація й керманич програми, на якій грано пісню, дістав багато листів, у котрих писалося, що пісня Джека Лоренса це українська народня пісня. Це признав на програмі самий заповідач, при чому він заявив у своїм імені й в імені автора пісні, що вся пісня, так слова, як і музика, це оригінальний твір автора.

Після 30. листопаду, себто після виступу панни Стеткевич на програмі „Сурми" стація „Доблю-Ей-Ей-Ті" дістала ще більше листів, при чому автори вже покликалися на програму „Сурми" й заявляли твердо, що „Єс, май Дарлінґ дотер" це українська народня пісня. Ці листи заставили заповідачів стації „Доблю-Ей-Ей-Ті" зайти до крамниці „Сурми" на 14. вулиці в Ню Йорку для розслідження справи. Гр. Мирон Сурмач, власник „Сурми", заграв їм рекорди української народньої пісні „Ой не ходи, Грицю", з якої хіба й глухий міг пізнати, що „Єс, май дарлинґ дотер", не оригінальна пісня. Гр. Сурмач пояснив далі своїм гостям, що цю українську пісню українці співали від непамятних часів, що на її тлі складена була популярна українська оперета, котру грали з великим успіхом по всій Україні через два покоління, що цю оперету грано принаймні чверть століття в Америці, що кілька літ тому на її тлі в Амелиці зроблено українську фільму під назвою „Маруся".

Заповідачі стації були видимо вражені всім, що оповідав гр. Сурмач, бо серед них відразу виринула думка полагодити справу в цей спосіб, щоби влаштувати підчас радіової авдиції на їх стації розмову заповідачів з автором пісні, паном Джеком Лоренсом. Вони виконали свій плян і дня 7. грудня на стації „Доблю-Ей-Ей-Ті" слухачі могли чути „інтервю" між заповідачем і паном Джеком Лоренсом, підчас котрої заповідач признав, що арія пісні „Єс, май дарлінґ дотер" це українська народня пісня, а автор пояснив, як він приняв цю пісню за свою. Говорив він, що його мати, — як можна було догадуватися, уродженка України, — співала йому цю пісню, як він був молодий. Пісня, мовляв, убилася йому в память так, що він мусів колись ужити її за основу композиції. Це він і зробив з піснею „Єс, май дарлінґ дотер".

Яка наука виходить з отсих фактів, для преріжних людей, так для тих, що складають пісні, як і для тих, що їх слухають, є відай аж надто ясна.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

II.

ТВОРІМ КООПЕРАЦІЮ.

Ні широка публика, ні здебільша навіть самі ґросерники, не здають собі справи з цього, до якої міри доставці й їхні сейльсмени опутують ґросерників нахабством, байками, обіцянками, а іноді й погрозами до цього, щоб у них купувати товар. Скільки то разів трапляється, що чесний доставець зустрічається з відмовою ґросерника купити його товар, а арґументом відмови від доброго товару в користь гіршого є це, що ґросерник не потрафив обігнатись від нахабности цього сейльсмена, який продає йому постійно дорощий і гірший товар.

Це спостереження, яке є ствердженим фактом, характеристичним для великої частини дрібного купецтва, є явищем куди частіше заобсервованим серед купців українців (і може інших, словянського походження) ніж серед купців іншого походження. Причину легко добачити в нашій мягкій, уступчивій вдачі, а додати до того ще й недостаточне знання мови, торговельних законів і метод торговлі, то дістанемо яний образ причин, задля яких наше дрібне купецтво не може піднестись на вищий щабель і остає позаду, притоптане і експльоатоване хмарою зовсім непотрібних посередників.

Цікаве, чи багато наших дрібних купців здає собі з цього справу, що принимаючи до свого склепу від сейльсменів товар на кредити, і то кредит, дуже часто силоміць накинений, або „на пробу", роблять вони своїм клієнтам (костомерам) медвежу прислугу, а свойому бізнесови копають самі гріб.

Постараюся це сміле твердження пояснити і доказати його правдивість. Кожний купець знає, що при закупі товару від гуртівника за готівку, належиться „2% кеш дісконт", що є загально практиковане в цілій Америці. Скажім, що дрібний купець у його склеп зуживає тижнево товару тільки за 200 долярів. Це значить річно обороту 10,400 долярів, від цього 2% дає 208 долярів, на самім „кеш дисконт"! Очевидно, що ніхто нікому дарунку з 208 долярів не хоче робити і доставець радо дає кредити, або справу дисконта навіть при готівковім купні промовчує. Кожний доставець аж проситься, щоби брати в нього без грошей, а заплатити аж по продажі його товару. Видавалосяб це прямо добродійною пропозицією. Та тимчасом купець матиме з цього такі втрати: 2% дисконта, а часто ще й за кредит, якщо, хоч і несвідомо переступить 30 днів, заплатить купець процент, так сказатиб, уже зі своєї кишені. А далі має склеп переповнений непотрібним товаром, який забирає місце товарови, що легко продається. Вкінці, приймаючи товар на кредити або на пробу, не має купець ні сміливости, ні певности в критикованню і відкиданню лихого і меншевартного товару. Відома засада „плачу — вимагаю", або „ди костумер іс олвейс райт", має примінення не тільки у ділянці відношення купця і консумента, але також у ділянці відношення доставця до купця. Інакше шанує доставець купця, який платить і знає свої права, ніж такого, що дається підмовити облесними словами сейльсменів, а потім сам не знає, що і чому він так зробив.

Я тому підкреслюю чорні сторінки цеї справи, бо вірю і маю надію, що докажу, що саме кооперативним зусиллям можна більшу частину цих чорних сторін усунути:

1) Кооперативна гуртівня не буде своїм членам-купцям намагатися „напихати" такий товар, який не знати, чи і як продавати. Члени покривають потреби тільки настільки, наскільки знають, що можуть продати. 2) Кооператива забирає (для своїх членів) усі ці заробки, які беруть джаебери, гуртівники і сейльсмени. 3) Купуючи відразу багато товару, дістає вона ще дальші рабати, дисконти і знижки цін. 4) Якщо член потребує товару на кредит, кооператива може його дати не підвищуючи ціни товару.

Щоб кооперативна гуртівня могла повстати і мати вигляди розвою, мусіла би, на мою думку, мати на початок принайменше 100 членів, з яких кожний мусів би зобовязатися взяти що місяця товару за яких 250 долярів. Це дало би кооперативі преліміновано обороту 300,000 долярів на рік. При такім обороті кооператива повинна дати чистого приходу $25,000, який розділений між членів дав би кожному 250 долярів незалежного приходу крім нормального приходу з бизнесу, кращої і дешевшої товарової обслуги. І врешті це далоб працю кільком, або й кільканацятьом людям при веденню кооперативи.

Не хочу фантазувати цифрами, але річ ясна, що при більшій скількости членів і більших оборотах, можна ще багато більше осягнути. Та не шукаймо паперових, осягів і теоретичних приходів! Зате порахуймо, скільки нас є готових до орґанізації і праці над створенням чогось нового. І направду в наших обставинах — дуже потрібного.

Скличмо збори цеї „завмерлої" орґанізації, про яку згадує п. Стасюк, або орґанізаційні збори якоїсь нової орґанізаційної одиниці і передискутуймо ті справи, а потім спитаймо себе чесно й правдиво, чи є нас досить, і чи ми готові до нової творчої праці.

Роман Олесницький,
Ню Йорк, Н. Й.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Ювилей парохії.

Дня 21 листопада ц. р., на сам День Подяки", укр. кат. парохія св. Йосафата в Рочестер, Н. Й., святкувала 30-літний ювилей свого заложення. В тім ювилею взяло участь чимало місцевих орґанізацій, а серед них вісім відділів У. Н. Союзу: братство св. Йосафата, від. 217; Тов. Вільні Козаки, від. 316, сестрицтво Пр. Богородиці, від. 36; Тов. Запорожська Січ, від. 367, Тов. Тараса Шевченка, Тов. Івана Франка, Молодечий відділ бр. св. Йосафата, сестрицтво Пресв. Анни. Крім них два відділи Провидіння — братство св. Миколая, від. 12, і бр. св. Петра і Павла, та 11 відділ У. Р. Союзу, — Тов. ім. Драгоманова. Інші товариства творили політичні клюби. Всіх разом було 20.

На цей ювилей прибув до нас Преосвященний Владика Іван Бучко, якого з корогвами та національними прапорами привітала громада перед входом до церкви. Владика йшов у товаристві інших священиків і благословив нарід. Місцевий церковний хор під проводом нового дякоучителя Олександра Лавровського співав „Буди імя Господне". Владика відправив Архиєрейську Службу Божу і виголосив довгу проповідь, в якій підніс жертвенність нашої еміґрації в Америці на цілі старого краю. Наш нарід на рідних землях прибитий і жертви з Америки не лиш помагали йому матеріяльно, але також морально, бо давали йому надію, що він не сам і що є за океаном його брати, що розуміють його терпіння.

На це свято прибув до нас славний хор з Обурн, Н. Й., під диригентурою п. К. Орлика і співав половину Служби Божої, а також взяв участь опісля в святочнім концерті, що почався коло 4 год. пополудні.

На тім концерті банда під проводом молодого диригента В. Поповича відограла український національний гимн. Місцевий парох о. Турула відкрив концерт вступним словом і передав дальший провід заступникови предс. В. Гречукови. Банда під проводом В. Поповича знов відіграла пару пісень і виступив хор з Оборн, зложений з 65 співаків, майже самої молоді, під проводом К. Орлика, бувшого члена хору О. Кошиця. Хор співав дуже гарно, так що зібрана публика в числі коло тисячі оплесками змушувала до наддатків та не хотіла його пустити зо сцени.

Далі слідували соля, які виконали: П. Юрків, панна Климців, пані Гнатків, знана наша співачка, та пані Дорофей. На піяні акомпаніювала пані Сорохтей. Далі п. М. Рудий розповів, як засновано в нашій громаді братство св. Йосафата, а потім засновано церкву; які були священики, яка велась робота аж до нинішних часів. Далі секретар здав звіт та представив, що парохія побудувала церковну галю, а також має 4 парохіяльні доми. Разом з готівкою парохія має маєтку $135,550. На то має довгу $25,000. Всего майна парохія має $110,550.

Скрипкове сольо в дальшій програмі відіграв Мирослав Цицик і вивязався з нього зовсім добре. Потім наступив привіт від брацтв та товариств, підчас якого всі складали бажання, а також складали жертви, як дар ювилею. Наш улюблений співак, що всіх веселить, Іван Клодзінський, відспівав дві січові пісні, за що дістав рясні оплески. Останню точку програми виконав наш місцевий церковний хор під управою дякоучителя Олександра Лавровського і гарно відспівав чотири пісні. Диригент завзивав родичів, щоб посилали своїх дітей, а також, щоб самі приходили на спів. Бо він приїхав працювати для парохії, а також для цілої громади. Треба признати, що він в короткому часі дуже гарно підовчив свій хор.

Отець Турула на закінчення подякував всім товариствам, всім учасникам програми та всім приявним за достойне відсвяткування цього ювилею, зокрема подякував парохії за дари і дальшим гостям, о. Лисакови, о. Козорізови, О. Жукови, та іншим за прибуття на свято. Диригент Лаврук тепер повернувся до цілої галі і всі разом з хором відспівали український національний гимн.

Константин Шевчук,
секретар парохії.

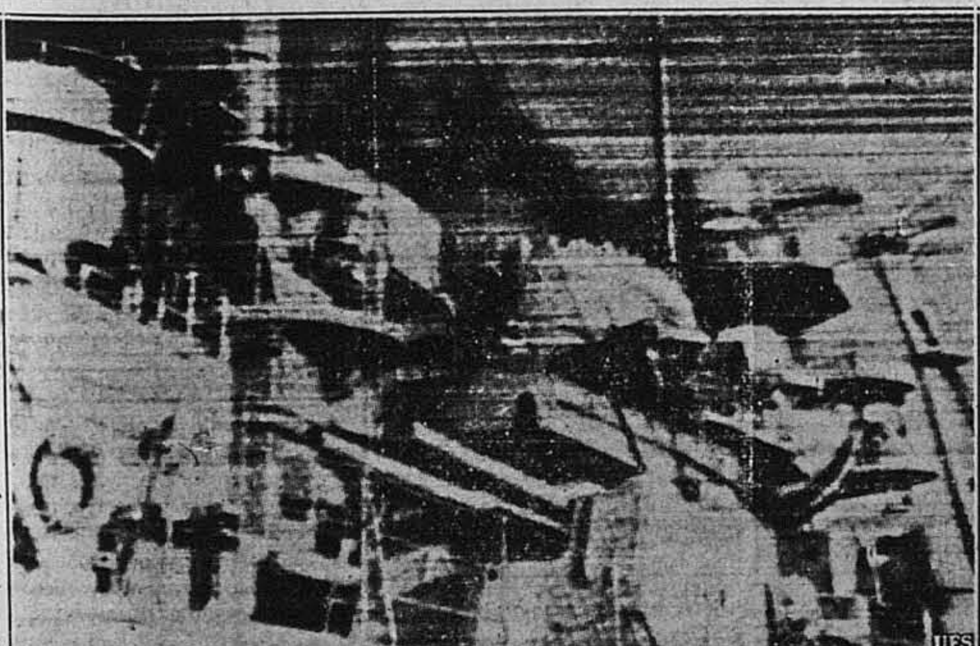
ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 355., відбудуться в неділю, 22. грудня, в 2. годині пополудні, під ч. 526. Напоминається кожного члена і членицю, щоби явилися на тих зборах, бо є важні справи до полагодження: звіт уряду за цілий рік 1940; вибір нового уряду на рік 1941. Кожного члена і члениці є обовязком явитися на тих зборах і на призначений час. Пригадую, що хто з членів ще не має своїх дітей вписаних в У. Н. Союзі і від. 355., тож не марнуйте часу, а впишіть їх до своєї організації, бо це є своя організація, а не чужа асекурація. — П. Занько, предс.; С. Юркевич, кас.; Ф. Солонічний, секр.

ТОРОНТО, ОНТАРІО. Річні збори Тов. ім. Т. Г. Шевченка, від. 432., відбудуться в неділю, 22. грудня, в год. 2:30 пополудні, в домівці УНО, 334 А Квін улиця. Уряд просить всіх своїх членів прибути точно на означений час і вирівняти свої залеглости, а відтак скоро перевести всі важні справи, які бувають на кожних річних зборах Союзових. — В. Баган, голова; В. Гірняк, секр.; Я. Ковальчук, касієр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 175., відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 12:30 попол., в ґали У. Н. Дому. Просимо всіх членів, щоб прийшли на річні збори начас. Буде справоздання урядників з цілого року, як також вибір нового уряду на рік 1941. і інші справи. Пригадується тим членам, котрі винують більшу суму до бр. каси, щоб кожний старався сплатити з кінцем року. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

НЮ КЕСЛ, ПА. Річний мітінг Тов. ім. Івана Франка, від. 74., відбудеться в пятницю, 20. грудня, в 7. годині ввечір, в ґали церковній на Роз Еве., ріг Стентон. Взивається всіх членів прийти на той мітінґ, бо це є важне. Раз у рік мусите бути, подовитись, чи ви є членами, чи ні, і ваше право поконтролювати. Маємо важну справу вибору уряду, а другу справу, рішити, щоб зорґанізувати відділову касу, а третє, всі члени, як старші так молодечі, мають дати по 10 ц. екстра раз врік на розходи, що мусить бути секретар і касієр бондований. Будеться принимати нових членів. — Онуфрій Вересюк, секр.

НОВИЙ НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ. — Німецька світлина котра, як каже німецький цензор, представляє горішню частину нового німецького воєнного корабля, що його будують у якихось німецьких доках.

УКРАЇНЦІ МІСЬКИМИ РАДНИМИ

В двох більших містах Манітоби, що належать до т. зв. міст близнюків — твін ситіс, вибрано в цьогорічнім листопаді до міської ради українців радних (елдерменів). І так у Виннипеґу вибрано міським радним 32-літнього Василя Шкрабу, манітобського уродженця, а в сусідуючім з Виннипеґом місті Сейнт Боніфейс, вибрано радним вже другий раз І. Струтинського. Шкраба був передше кілька літ членом шкільної ради і вистарався, що бідні діти дістають у школі як перекуску молоко. Вже 28 літ у міській раді в Виннипеґу засідає по одному українцеви. Першими радними були Ф. Стефаник і Д. Ферлей. Опісля засідали в тій раді українські комуністи, з яких такий Н. Колісник не мало ганьби приніс українцям на засіданнях ради і був кілька разів зо засідань викидуваний. Він тепер находиться в таборі для інтернованих. Мейором Виннипеґу на 6-тий реченець вибрано соціяліста Квіна, що є противником комуністів. Замітне теж, що цього року при виборах до міської ради і шкільної ради перепали бувші комуністи, що хотіли туди дістатися як незалежні „лейбористи" а то б. радний і б. комуніст Форкін та б. комуніст МекНіл і жінка інтернованого радного комуніста Пеннера, пані Пеннерова, що хотіла бути бодай членицею шкільної ради. Петтер, що є інтернований, числиться ще до 1. січня міським елдерменом і дістає 90 долярів місячно. Через те, що він бере платню від міської ради, деякі податковці в Виннипеґу відмовились платити податки і місто має з ними клопоти, не знаючи як це полагодити.

ЩО ОЗНАЧАЄ І ВІД ЧОГО ПОХОДИТЬ СЛОВО КАНАДА?

Є кілька пояснень походження слова Канада. Згідно з одним твердженням є це слово індіянського походження і в мові племени елґонквин означає „Кантата", цебто „витайте". Цього слова вжили перше індіяне, коли побачили француза Картієра. Згідно з твердженням інших є це назва індіянського племени айроквис і означає „Каната", цебто збірка хат; по еспанськи слово „аканада" означає „тут нема нічого", цебто ніякого золота. За словами інших є ця назва португальського походження, бо „Канада" значить по португальськи „вузький просмик". Ще інші виводять походженя цього слова від баскійського „каналь"; одначе слово Канада вживали вже перші французькі дослідники і поселенці в Канаді.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АЛІКВІПА, ПА. Річний мітінг Бр. св. О. Николая, від. 120., відбудеться в неділю, 22. грудня, в Українськім Відділовім Домі, 400 — 6-та Еве., точно в 1:30 пополудні. Взиваеться всіх членів місцевих і позамісцевих прибути на означений час. На цім мітінгу буде справоздання доходів і розходів за цілий рік. Так само буде вибір уряду на рік 1941. Взиваеться членів, котрі довгують, щоби свої довги виплатили, щоби не переносити їх на рік 1941. Просимо членів, щоби привели з собою своїх кревних або з фамілії своєї жінки або діти, що ще не є членами У. Н. Союзу, до нашого відділу і вписали їх. — А. Кармазин, предс.; Н. Долинко, кас.; І. Кобаль, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 106., відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 12. вполудне, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, Оклей і Райс ул. Проситься всіх членів і члениць явитися на збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Рівнож будуть вибори урядників на рік 1941. Довгуючі члени мають явитися тай заплатити свій залеглий довг, бо як ні, так ми мусимо поступити після ухвали річного мітінгу, що як член не заплатить 2 місяці, а на третій не явиться, так має бути суспендований. Члени, суспендовані в жовтні і листопаді, мають ще сього місяця останній „ченс" прийти, заплатити та бути принятими назад в члени організації У. Н. С. без найменших перешкод. Просимо наших членів, покажім свою любов до нашої орґанізації У. Н. С. та бодай в той останній місяць року подбаймо приєднати бодай кілька нових членів до У. Н. Союзу, щоби потому малі відділи нас не завстидали. Тож всі до діла. Перше впишім свої діти в члени, відтак і старших своїх кревних, знайомих. Родичам, що мають свої діти членами У. Н. С. в клясі ч. 2, як прийдуть на ті збори, дістануть від секретаря нові пояснення щодо тих дітей. — Н. Гуль, предс.; В. Єдинак, кас.; Г. Дацьків, секр.

СЛИКВІЛ, ПА. Річні збори Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 126., відбудуться в неділю, 22. грудня, в парохіяльній сали, в 3. год. попол. Проситься місцевих і позамісцевих членів і члениць на збори. Уряд буде здавати звіт за цілий минулий рік і також контроля. Просимо членів, котрі довгують до бр. каси, вирівняти свої довги, щоби не перетягати з року на рік. Проситься членів привести зо собою бодай по одному новому членови до Союзу, за що отримаєте нагороду від кожного новозорґанізованого члена. — Ів. Пендлишак, предс.; Григорій Дидів, секр. і кас.

БЕРВІК, ПА. Річні збори Тов. ім. М. Грушевського, від. 164., відбудуться 22. грудня, в годині 2. пополудні, в гали церковній. Обовязком кожного члена явитися на зборах, бо будуть всілякі справи до полагодження й вибір урядників на рік 1941. — Іван Роль, предс.; Петро Ґелетій, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 274., відбудуться 22. грудня, в год. 2. попол. Проситься всіх членів явитися на збори хоть раз в році. Буде звіт з діяльности відділу і вибір нового уряду. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки, щоб їх не переписувати з року на рік. У противнім разі будуть суспендовані. — М. Волощак, предс.; Н. Пашович, кас.; Н. Сильчак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Річні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102., відбудуться в неділю, 22. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калич і Вест 7. ул. Кожний член обовязково має явитись на зборах. Буде справоздання за другий піврік і вибір уряду на 1941. рік. — Юрій Гірнак, предс.; Д. Дарош, кас.; М. Бусько, секретар.

МІЛВОКІ, ВІС. Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103., відбудуться в суботу, 21. грудня, в 7. годині вечора, в церковній салі, 1231 Скат ул. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прийти на збори. Котрий член не буде присутний, буде підлягати карі після ухвал і статуту, бо справи є важні до обговорення і полагодження. Буде вибір уряду на рік 1941. Довгуючим членам напоминається вирівняти свої залеглі довги. — Т. Танін, предс.; М. Адамчук, кас.; Т. Барсук, секр.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

РОБЕРТ П. ПАТЕРСОН

має стати заступником секретаря війни.

КОРОЛЬ У САВТГЕМПТОНІ. — Британський король Юрій, одітий в уніформ офіцира британської фльоти, проходить у товаристві посадника й інших урядників містом Савтгемптон, щоби оглянути знищення, яке наробили німецькі налети.

ТАРЗАН, ч. 180. Заклопотане серце.

Не звертаючи уваги на погрозу Тарзан підходив чимраз ближче до дівчини: „Ти не вбєш мене", відповідав він їй сміючись.

Зухвалість дівчини перемінювалась у страх. Ще нікол вона не зустрічала такого чоловіка. Далі вона опустила лука і сама в ноги.

Втікаючи, вона мала те приємне почуття, що Тарзан її не зловить, а вона опісля буде з нього сміятись. Вона бігла немов ґазеля.

Хто міг бути швидший від неї? Та в тім — а може вона й хотілаб, щоб він її перехопив?...